

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi polji. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 80 kr., za četrt leta 90 kr., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrt leta 1 gld. 15 kr. nov. den.

V Ljubljani v sredo 30. novembra 1870.

Gospodarske stvari.

Občni zbor družbe kmetijske kranjske.

Danes le prav na kratko naznanjamo sklepe občnega zbora, ki je bil 23. dne t. m., več o važnejših stvareh povemo drugi pot.

Predsednik družbeni pl. dr. Wurzbach, deželni glavar, je sejo, katero je počastil s svojo nazočnostjo tudi c. k. deželni predsednik baron Conrad Eybesfeld, in v kateri se je zbralo 49 udov, največ iz dežele, odprl z gorkim govorom, ki je povdarjal posebno potrebe in stiske kmetijstva dandanes.

Tajnika adjunkt gosp. Brus je bral sporočilo glavnega odbora o delavnosti družbe kmetijske preteklo leto, iz katere je iz 1300 toček posnel le posebno važne. Sporočilo to se je na znanje vzelo s predlogom gosp. Dežmana, da se prošnja podružnice v Ložu zaradi naprave širjega in globokejšega jarka pred Golobino po zaslišanju dotičnih občin izroči deželnemu odboru v prevdarek.

Blagajnik družbin gosp. M. Prégl naznanja račun dohodkov in stroškov družbinih lanskega leta in proračun za prihodnje leto, ki je bil potrjen z dostavkom gosp. Pallerja, da se vprihodnje vselej tudi zboru naznani bilanca družbinega premoženja.

Družbin tajnik dr. Bleiweis poroča o predlogih podružnic. Na vprašanje podružnice vipavske: kako to, da se nič ne sliši, kdaj se začne vinska in sadjerejna šola v Vipavi, odgovarja dr. Bleiweis, da te stvari nima družba kmetijska v svojih rokah, ampak deželni odbor, v čegar imenu odgovarja deželni glavar pl. dr. Wurzbach, da še obravnave tekó za to, da se obstoj šole zagotovi za 30 let na gradu v Slapem, ki ga grof Lanthieri velikodušno prepušča v šolski namen. — O pritožbi podružnice metliške, kako neusmiljeno se zemljiščini davki iztirjujejo po ces. davkarijah, je bilo sklenjeno, da se cela, kakor je, izroči c. k. deželni vladi in gorko priporoči, naj se milostno ravna ondi, kjer je milosti treba, nanašaje se na današnje zagotovilo gospoda c. kr. deželnega predsednika. — Podružnica boštanjaska se bode razdelila v 2 podružnici, tako, da okolica Rateška in v Št. Janžu bode podružnica samostojna za-se; tako se tudi za bohinsko dolino ustanovi podružnica samostojna. — Prošnjam gosp. K. Dermelja, učitelja v Postojni, in gosp. župana Zelena v Senožečah zaradi kmetijskega orodja se bode po razjasnilu dr. Bleiweisa zadostilo kar bode le mogoče. — Gosp. odbornik Šolmajer bere pismo pl. Vesteneka, grajščaka v Mirni, kateri nasvetuje, naj bi se iz kranjskega vina začel delati šampanjec. Sklep je bil, da pismo se celo natisne v letopisu družbinem, in da po razjasnilu c. k. deželnega predsednika

glavni odbor prevdari, ali bi se ne dalo po poti združbe pospešiti trgovstvo z kranjskim vinom. — Potem je g. Scheyer stavil nekatere predloge o cenitvi zemljišč pri prenavedbi zemljiškega davka, g. Perenič, župan v Planini, in g. L. Dimic pa o pokončevanju gozdov; o katerih je večidel obveljal sklep, da se izročijo deželnemu odboru. — Gosp. dr. Orel je razlagal svoje skušnje o setvi ruskega lanú in o vodnem gojenju lanú in konoplje, ktere pričajo veliko dobroto tega gojenja, in je pri tej priliki kazal modél nove trlice za lan, katero je iznajdel mizar Janez Rutar iz Bohinja. — Gosp. Dežman je kazal dve planinski rastlini, ki raste na Kranjskem in imate čuda veliko moč za vtrditev rahle zemlje, da se brežine ne rušijo in vdirajo; eni je imé kosmatulica (*Lasiagrostis Calamagrostis*, riedartiges Rauhgras*), drugi pa zelena ali mala jelša ali olša (*Alnus viridus*, Grünerle).

Ker je čas zborovanja že zelo potekel, je bilo sklenjeno, naj se poročilo o gospodarstvu družbenega vrta in o šoli kovaški in živinozdravniški brez berila natisne v letopisu.

Za marljivo delovanje o sadjereji so prejeli sreberno svetinjo: Jožef Vodè v Dovskem (tudi za zasadbo umetne žive meje), Leopold Dekleva v Bujah pri Košani, in učitelji: Jož. Barlè v Vipavi, Jan. Sajè v Predosljah in M. Muhič iz Vrha; — pohvalno pismo pa posestnik v Toplicah Godec in Treo, posestnik v Ljubljani.

Na posled je bilo sklenjeno, da namesti sreberne svetinje za sadjerejo se napravite sreberna in bronasta svetinja v obče za zasluge v kmetijstvu.

Po seji se je mnogo družbenikov zbralo v čitalnični gostilnici k obedu, ki se je vršil prav veselo z mnogimi resnimi in kratkočasnimi napitnicami.

Opomin našim gospodarjem

o zadevah perečega ognja pri prešičih.

V okraji Kamniškem je bilo v Komendi, Kapljavasi, Gmanjci, v Vodica in drugej letošnjo jesen veliko tiste prešičje bolezn, ki se imenuje pereči ogenj, in menda še ni popolnoma konec tej bolezn zaradi ne navadnega pretoplega vremena.

Gospodarji in gospodinje poznajo to bolezen, pri kateri živina po koži bolj ali manj rdeča postane in je človeškemu šenu podobna. Bolezen je huda, na-

*) Gosp. Dežman tej rastlini ni vedel slovenskega imena; mi ga nahajamo v zbirki, ki jo imamo od ranjcega J. Medveda, marljivega botanika. Menda tega imena ni sam skoval? Tudi za 9 vrst „*calamagrostis*“ (šašulic) ima slov. imena.